

Beszámoló a Magyar Könyvvizsgálói Kamara Informatikai Tagozatának 2016. évi tevékenységéről és a 2017. évben várható feladatairól

Tagozatunk létszáma 2016-ban 112 fő, ebből 82 fő főfoglalkozású, 30 fő szüneteltető kamarai tag. Az előző évhez képest 2 fő belépett, 2 fő kilépett. Az elnökség 2016. évi tevékenysége az alábbi témakörök rövid összefoglalásával jellemezhető:

I. Az IT Tagozat 2016 évi rendezvényei

1. Informatikai szekció a könyvvizsgálói konferencián, 2016. szeptember 9.

A tagozat ez évben is megszervezte a könyvvizsgálói kamara éves konferenciájának IV. Informatikai szekcióját. A szekcióvezetésre Sándor Imre vállalkozott és végezte el a szervezés döntő részét. A szekció előadásai iránt az érdeklődés folyamatos volt, a hallgatóság 45-50 fő volt. Az előadások keretében szóba került a 2016. évtől elvárt 60 napos dokumentáció lezárást támogató papírmentes technológia bemutatása Nyirati Ferenc részéről, majd Tusnádiné Ágoston Márta előadása a számlázó programok egységes formátumú letöltésének és feldolgozásának tapasztalatairól szólt, végül Sándor Imre az Excel Kimutatás készítő funkciójának lehetőségeit elemezte. Az alábbiakban bemutatjuk a szekcióvezető beszámolójának irányadó gondolatait:

„A körülöttünk lévő világ sohasem volt ilyen bonyolult, összetett nehezen értelmezhető. Nagyon sok összefüggést kell megértenünk ahhoz, hogy megfelelően tudjunk értékelni eseményeket, helyzeteket, történéseket. Ebben a megértésben gyakorlatilag megkerülhetetlen, szükségszerű eszközt jelent az informatika eszköztárának alkalmazása. A történések nagy többsége olyan digitális adatként is megjelenik, amely valahol tárolva lesz. (például az orvosi vizsgálatok, gépjármű műszaki vizsgák eredménye, áthaladás a sebességmérő kapuk alatt, a mobilhívásaink, a webes honlap megtekintéseink, a pénzügyi, banki illetve könyvelési adatokról már nem is beszélve). Külön érdekesség az a paradoxon, hogy nemcsak az adatok megléte, hanem azok hiánya is információt hordozhat.

Természetesen senkitől nem várható el, hogy mindenhez értsen, így az ellenőrzéseket végzők estében is szükséges meghatározni azokat a kompetenciaelvárásokat, amelyek felhasználásával a munkájuk során kielégítő döntéseket lesznek képesek hozni.

Azt viszont mindenképpen tudomásul kell venni, hogy az adatok előállítása soha nem volt ilyen egyszerű, emiatt olyan mennyiségű információ keletkezik, ami papíralapon elképzelhetetlen lett volna. (már nyomtatni sem kell az adatot, ennek ellenére az még létezni fog) Ezért ebben az információvezérelt társadalmunkban a papíralapon alkalmazott korábbi vizsgálatok, csak részlegesen, korlátozásokkal alkalmazhatóak. Míg korábban az adatok jelentős részét dossziékban, irattárakban, az irattári polcokon találhattuk meg, napjainkra ez a dolog eltolódott abba az irányba, hogy az adatokat komoly részben adatbázisokon, különféle tárolóegységeken, ERP programokban találhatjuk meg. Ezért a könyvvizsgáló megfelelő szakmai felkészültsége mellett, a CAATT (számítógéppel támogatott vizsgáló) eszközök alkalmazása is, mára elkerülhetetlenné vált, a teljes körű, minőségi bizonyosságszerzéshez.

Az elektronikusan adatokkal részben azokat a műveleteket is el kell végezni, (rendszerezni, értékelni) mint a papíralapú bizonylatokkal, azonban más eszközök és technikák, illetve technológiák szükségesek a feladat elvégzéséhez. Ne feledjük azt sem, hogy a papíralapú

bizonylatok korában, nagyobb mennyiségű adat esetén elfogadottnak tekintették a mintavételes eljárásokat a könyvvizsgálatok során, napjainkra viszont egyre inkább a teljes állomány vizsgálata, értékelése válik követelménnyé.

A digitális világ a könyvvizsgálati dokumentációk összeállításában, a bizonyítékok megőrzésében is folyamatos változásokat indukál. Napjainkra lehetővé vált, az akár teljesen papírintes dokumentáció készítése. Ehhez már a vonatkozó standardok is megfelelő környezetet teremtenek. Ez a fajta digitális gondolkodás lényegesen könnyebbé teheti a könyvvizsgálati dokumentáció 60 napon belüli lezárását is.

Az alkalmazható elektronikus audit eszközök köre igen széles spektrumon mozog, célszerű mindig az igényekhez igazítani ezek beszerzését, ellenkező esetben nem biztos, hogy meg fog térülni a befektetés. A vizsgálataink céljaira kiválóan meg tud felelni egy táblázatkezelő program is, azonban bizonyos minőségi, hatékonysági illetve kényelmi elvárások érdekében érdemes lehet, nagyobb előre bennfoglalt tudással rendelkező elemző és dokumentáló célszoftverek alkalmazása is. Ez utóbbi különösen javíthatja a hatékonyságot, nagyszámú, rendszeresen ismétlődő vizsgálatok esetében.

Nemcsak a megfelelő vizsgálati eszközök, eljárások meghatározása jelent komoly kihívást a könyvvizsgálóknak, hanem a vizsgálandó adatforrások beazonosítása is. Az elérhető szakmai adatforrások körében is folyamatos, jelentős bővülés tapasztalható, a lehetőségeknek legtöbbször a könyvvizsgáló elvárásai szabnak határt. Elsőként kiemelném az MKVK által támogatott audit.xml formátumot, amely jó kiindulóalapot jelenthet bármilyen vizsgálathoz, azonban nem minden esetben tudja helyettesíteni a forrás adatokhoz való hozzáférést. A NAV által elvárt, a számlázó programokból kötelezően szolgáltatandó számla.xml is kiváló adatforrásnak bizonyulhat, de az Ügyfélkapuról letölthető folyószámla.xml is rejt magában lehetőségeket.

A közeljövő nagy kihívása lesz az is, hogy miképpen tud a könyvvizsgáló és a megbízó minél szorosabban együttműködni (például az adatok megosztásában is) illetve miképpen válhat egy könyvvizsgáló tevékenysége a megbízó számára is úgy valódi értéké, hogy közben a függetlensége sem sérül.

A szekció előadásait a fentiekben vázolt területek szakértői tartják. Segítségükkel a bemutatott problémakörök könnyebben megérthetővé válnak. Olyan módszerek, technikák, eljárások kerülnek bemutatásra, amelyekkel a mindennapi munka megkönnyíthető, hatékonyabbá tehető. Az előadások összeállítása során kifejezetten törekedtünk arra, hogy a tudásanyag ne csak elméleti tudást, hanem a napi munka során azonnal használatba vehető megoldásokat is adjon a résztvevőknek.”

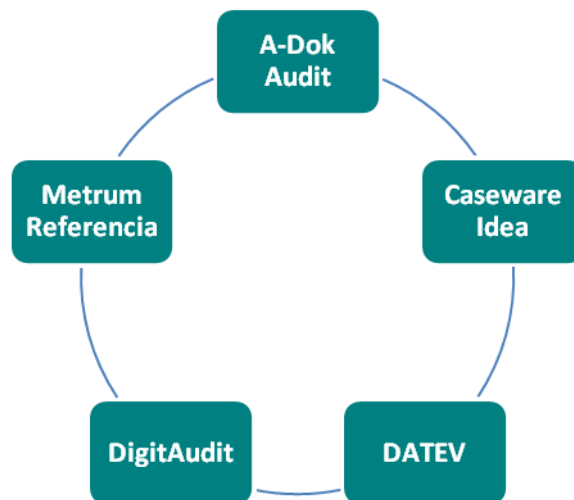
2. Könyvvizsgáló programok bemutatkozása, 2016. szeptember 28.

Fontos rendezvény helyszíne volt szeptember 28-án a BME Konferenciaterme. Az Informatikai tagozat szervezésében tartottak 30-30 perces bemutatót öt könyvvizsgálót támogató szoftver képviselői. A rendezvényt Dr. Pál Tibor a kamara elnöke nyitotta meg, majd egymást váltva következtek az előadások. A rendezvény előterében a szoftvereket működés közben is megismerhették a résztvevők és választ kaphattak a kérdéseikre is.

A rendezvényre nem csak a tagozati tagok kaptak meghívót, mert a szervezők célja széleskörű tájékoztatás volt a könyvvizsgálót támogató informatikai lehetőségekről. Az előadók egybehangzóan képviselték az informatikai támogatás megkerülhetetlenségét a könyvvizsgálati munka során, kiemelték a programok jellemzőit és megkülönböztető jegyeit.

A megnyitóról és az előadásokról felvétel készült, mely E-learning keretében lesz elérhető a kamara honlapján.

A programbemutatók sorrendjében, az alábbiakban röviden ismertetjük az egyes szoftvereket.

a) Caseware IDEA

Az **IDEA** programot Forró Imre mutatta be. Az előadás elején rámutatott, hogy milyen óriási mennyiségű pénzügyi adat keletkezik a vállalatoknál, így a könyvvizsgálóknak, az adatok elemzése nagy kihívást jelent. Az információk különféle forrásokból és a legkülönbözőbb adatformátumokból gyűjthetők össze. Szükség van tehát egy, hatékony és könnyen használható eszközre az adatok feldolgozásához, amellyel gyorsan elemezni lehet az adatok 100%-át, biztosítva közben az adatok integritását. A jelenlévők megismerkedhettek a program főbb moduljaival, amik segítenek a vizsgálati bizonyítékok felkutatásában. Minden parancs automatikusan dokumentálódik a Fájltörténeti ablakban, ez segít a munkapapírok előállításában. Az előadás végén láthattunk egy mintát az IDEA 10 verzió újdonságáról a SmartAnalyser modulról, amiben előre lehet vizsgálatokat leprogramozni, így a könyvvizsgálót végigvezeti az adatbeolvasástól a vizsgálati dokumentumok kinyomtatásáig.

b) Metrum Referencia

A **Metrum Referencia** egyik erőssége, hogy – a nemzeti könyvvizsgálói standardok szerint felépített – módszertani **ajánlást** is ad a könyvvizsgálati munka **hatékony** elvégzéséhez. Emellett a program szerkezete és az egyes munkapapírok **testre szabhatók** a könyvvizsgáló (társaság) **meglévő gyakorlatához** igazítva. A főkönyvi kivonat beolvasásával számos munkaanyag előáll. A beépített munkapapírok, ellenőrző listák és munkatáblák mellett lehetőség van külső fileok csatolására is, így a **vizsgálat folyamatában összeáll a teljes e-dokumentáció**. A Nyitott Könyv elemző modul segítségével **importálni tudunk XML állományokat**, analitikákat excel táblából. A program „kulcsrakész” lekérdezéseivel lehetővé teszi a gyors bizonyítékszerzést.

Egy vizsgálaton belül 4 időszakot tudunk kezelni, melyek kapcsolatban állnak egymással.

A saját akták modul támogatja a munkaidő- és szerződés nyilvántartást, PMT és MER dokumentumokat, illetve a kamarai adatszolgáltatást. A programról készített prezentációt Luxné Tóth Ildikó és Tusnádi Ágoston Márta adta elő.

c) A-Dok alkalmazások

DOKUMENTÁLÁS KÉT KATTINTÁSSAL - a "TIZENKÉT ÓRÁS AUDIT" tükrében

2001-től folyamatosan, a standardokra építve készült és bővült az alkalmazás. A SZAKma folyóirat 2011/9 számában megjelent, a „TIZENKÉTÓRÁS AUDIT” adta az alapötletet a továbbfejlesztés irányának átalakítására.

A-DOK AUDIT

Elsősorban az audit dokumentum-kezelésre koncentrál. Keretrendszere a **Microsoft Office (WORD, Excel)**, ezen túlmenő többlet eszköztudást a kezelése nem igényel. **Elve az egyszerű kezelhetőség és a szakmailag gyors "képbekerülés".** Jelölése, munkaprogramjai, csekklistái a már megszokott Standardokat követik. Bármilyen elektronikus dokumentum beilleszthető a rendszerbe úgy, hogy az a standardok jelzéseit meghagyva kapcsolható. A dokumentumtár file-másolással hordozható. Adatvédelme kidolgozott. Tudástámogatása a felhőre is épül.

A-DOK Kontroll

Audit.xml, főkönyvi kivonat, e-beszámoló, karton (XLS, TXT) importjait integrálja. Legyűjtéssel tételes mélységi ellenőrzés végezhető. Évközi vizsgálatnál a legyűjtések dokumentálhatók. Hatékonyság-mérés jellemzi.

A-DOK Adó (Az Adómódszertan-hoz)

Az Audit.xml, a NAV xml, az **ebvXKR importokból készíti a kontroll táblákat.**

A-DOK AH-AUDIT

A **költségvetési módszertanra**, az ÁHT beszámoló struktúrájára épülnek az AUDIT és a Kontroll alkalmazások.

A 0-s számlaosztály ellenőrzése (az **Előirányzat / Kötelezettség vállalás / Teljesítés**) összekapcsolással és adatbányászással végezhető.

Az előadást Dr. Gyöngyösi József tartotta.

d) DigitAudit programcsomag

A **DigitAudit** programmodulok fejlesztése 2006-ra nyúlik vissza. A programrendszer nem csak a könyvvizsgálók részére tartalmaz modulokat, hanem a számviteli ellenőrzési terület más szakembereinek is. A modulok támogatják a papírtmentes könyvvizsgálati dosszié elkészítését (AuditDok), a beszámoló készítés folyamatát és a rendszerezett dokumentáció átadását (AuditBeszámoló-AuditDok interfész), az adatszűrést a mintavételezést és tesztelést (AuditTeszt) továbbá a minőségellenőrzésre való felkészülést (AuditIroda) és a kamarai adatszolgáltatást is. Ezen felül hasznos modulok épültek a programrendszerbe a mintadokumentumok (Dokuszerkesztő), a Nav adófolyószámla (AdóTeszt) és a számlázó programok XML állományának beolvasására és tesztelésére (Számla XML). A DigitAudit a dokumentációkezelésben és a beszámoló-kimutatások elkészítésénél drag and drop technológiát használ, más munkavégzést könnyítő, gyorsító megoldás mellett. A program bemutatóját Nyirati Ferenc adta elő.

e) DATEV

A DATEV, mint integrált és a könyvvizsgálat teljes folyamatát támogató szoftver alkalmas a könyvvizsgálói jelentések elkészítésére, a papírmentes dokumentálás alkalmazására, melynél hivatkozni lehet a munkapapírokban a megállapítást alátámasztó könyvvizsgálói bizonyítékokra. A könyvvizsgálói munka tervezését és dokumentálását segítő munkapapír lelke egy központi munkapapír, ami a teljes könyvvizsgálói folyamatot végigvezeti, a megbízás elfogadásától kezdve a jelentés kiadásáig, a belső minőségellenőrzésig. Ebből a munkapapírból nyílnak meg szükség szerint az adott vizsgálati területtel kapcsolatos részletes kérdőívek, melyek fontosabb megállapításai megjelennek a Központi munkapapírban is. A kérdések mellett megtalálhatóak az adott témát érintő konkrét ISA hivatkozások is. A teljes munkapapír-struktúra több nyelven lett elkészítve, a felhasználó szabadon tudja a nyelvet változtatni. A program használata a belső minőségbiztosítás eszköze lehet, a munka dokumentálása átláthatóbb és egyszerűbb. Az előadást Wessely Vilmos tartotta.

Az Informatikai tagozat elnöksége sikeresnek értékelte a rendezvényt. A tapasztalatok birtokában legalább két évente hasonló célú és témájú előadások megtartását tartjuk indokoltnak.

3. A tagozat beszámoló taggyűlése, 2016. december 1.

A rendezvény előadásait a könyvvizsgálók mindennapi munkájára is befolyással bíró témakörökből válogattuk, a területet felügyelő illetékes középvezetők felkérésével.

- **Iparbiztonság és az információbiztonság kapcsolata, a kibertér kockázatai.**
Előadó: Dr. Bognár Balázs s.k. tűzoltó ezredes főosztályvezető
BM OKF Hatósági Főigazgató-helyettesi Szervezet Országos Iparbiztonsági Főfelügyelőség, Kritikus Infrastruktúra Koordinációs Főosztály
- **Számlázó programok adatexport funkciója – tapasztalatok és lehetőségek**
Előadó: Mészáros Attila osztályvezető
NAV Központi Irányítás Ellenőrzési Főosztály,
Ellenőrzést Támogató Informatikai Rendszerek Osztálya
- **Az OBR és a beszámolók közzétételi tapasztalatai, a követelmények változása**
Előadó: dr. Dávid - Damó Ágnes főosztályvezető
Igazságügyi Minisztérium Informatikai és Céginformációs Főosztály

A szakmai rendezvényt követően kerül sor a tagozat elnöksége éves beszámolójának vitájára és elfogadására.

II. Az Informatikai tagozat elnökségének napirendjén szereplő témakörök, értékelések, jövőbeni célok

1. Az egységes adatexport jelene és jövője

Az Audit.xml formátumú adatállomány letöltése jelenleg 62 programból lehetséges. A kamarai interfész alkalmazása ismertetésre kerül a Budapesti Corvinus Egyetem és a Budapesti Gazdasági Főiskola mesterszakos kurzusain, ezen felül tananyagként szerepel a könyvvizsgálói tanfolyamok Számviteli Információs rendszerek tananyagában is.

Az Audit XML program dokumentumai, a szoftverfejlesztők és a könyvvizsgálók támogatását biztosító információk, elemzések, értékelések a kamara <http://www.mkvk.hu/kamarai/kozlemenyek/adatexport> oldalán érhetők el.

Fontos megjegyezni, hogy a szakmai lehetőségek kiaknázása érdekében hasznos volna, ha a kamara kötelező oktatási programja kibővülne az adatelemzések végrehajtására vonatkozó előkészítési, tervezési és végrehajtási ismeretek átadásával.

2. A vegyes tapasztalatok a számlázó programok XML alapú adatexportjával kapcsolatban

A tagozat elnöksége várakozással tekintett a számlázó programok XML alapú adatexportjára, mely 2016. január 1-től rendeleti előírása miatt kötelező. A technikai megvalósítás egyes kérdései sajnos tisztázatlanok, mely nehezíti a jogalkotó céljának, ezzel együtt a könyvvizsgálatokban való felhasználás lehetőségének teljes körű megvalósíthatóságát, melyre a szakmában komoly igény jelentkezik. Az IT tagozat vezetése úgy értékeli, hogy a jogalkotónak érdemes lenne figyelembe venni és hasznosítani az önkéntes alapon kifejlesztett AuditXML szervezési, terjesztési tapasztalatait.

3. Az adófolyószámlák XML formátumú elérhetősége

A kamara kezdeményezésére 2014. júliustól elérhető az adófolyószámlák XML formátumú állománya. A letöltött adatokat a könyvvizsgáló programok is beolvassák és van információnk róla, hogy néhány könyvelő programban is megvalósították a fejlesztést. A felhasználói visszajelzések pozitívak, a technológia több könyvelő és könyvvizsgáló eszköztárába is beépült, és további fejlődésre lehet számítani.

4. A Számviteli információs rendszerek tantárgy oktatásának tapasztalatai az okleveles könyvvizsgáló képzésben

Számviteli információs rendszerek név alatt egy új tantárgy jött létre, mely a XXI. századnak megfelelő technikai alapon próbálja a könyvvizsgálók számára szükséges informatikai alapokat átadni. A képzés jelentős részben gépteremben történik, a könyvvizsgálati szoftverek ismeretének oktatása miatt. A tantárgy felépítése 2 oldalról közelíti meg a könyvvizsgáló kapcsolatát az információ technológia eszközzel. Egyrészt az ügyfélmegismerés keretében fel kell tárnia az ügyfél által alkalmazott IT rendszerek kockázatait, másrészt átfogó ismeretekkel kell rendelkeznie, és alkalmaznia kell a könyvvizsgálathoz szükséges szoftvereket, mind a könyvvizsgálói jelentések elkészítése, a munkapapírok kezelése, a dokumentálás tekintetében, mind pedig az adatbányász és egyéb adatállomány elemzését segítő technológiák tekintetében. A tantárgy több helyen túlmutat az informatikai lehetőségeken, mert a könyvvizsgálathoz és ellenőrzés tárgyát is előkészíti a mintavétel, a lényegesség és a munkapapírok tekintetében. A tantárgy sikere és fontossága a beszámoló elején is ismertetett minőségellenőrzési gyakorlattal ismételt felveti annak szükségességét, hogy ne csak a képzésben, hanem a könyvvizsgálók továbbképzésénél is kapjanak nagyobb szerepet a könyvvizsgálathoz informatikai módszertanával kapcsolatos kérdések, melyre a Kamara vezetése a 2017 évi képzés keretében ígéretet is tett.

5. Jövőbeni célok, javaslatok

Az Informatikai tagozat elnökségének elképzelései szerint a könyvvizsgálathoz informatikai módszertan további informatikai fejlesztésére van lehetőség, melyet a könyvvizsgálók egy része is felismert és javaslataikkal ösztönzi a további munkát, el kell érni, hogy az informatika a módszertan szerves része legyen.

- Elsők között kell megemlíteni az informatikai eszközökkel elérhető magasabb bizonyosságot szolgáltató adatállományok elemzési módszertanának fejlesztését és integrálását a mindennapi könyvvizsgálathoz munkavégzésbe, melynek példamutató megoldásait a tagozat be kívánja mutatni a könyvvizsgálóknak.

- Meg kell említeni a felhő alapú alkalmazások terjedéséből, megismeréséből fakadó kihívásokat és ezek felhasználási módjainak ismeretterjesztését is, melyben a tagozat szintén szerepet kíván vállalni.

- A megkezdett pénzügyi taxonómiai projekt folytatása és informatikai alkalmazási lehetőségeinek vizsgálata is célkitűzéseink között van.

- El kell érni, hogy az informatikai módszertan nem csak a képzés, hanem a továbbképzés állandó eleme is legyen.

- Az IT Tagozat szeretné érvényre juttatni az elért eredmények továbbfejlesztését, a fejlődés dinamikájának fokozását az egységes adatexportok területén is.